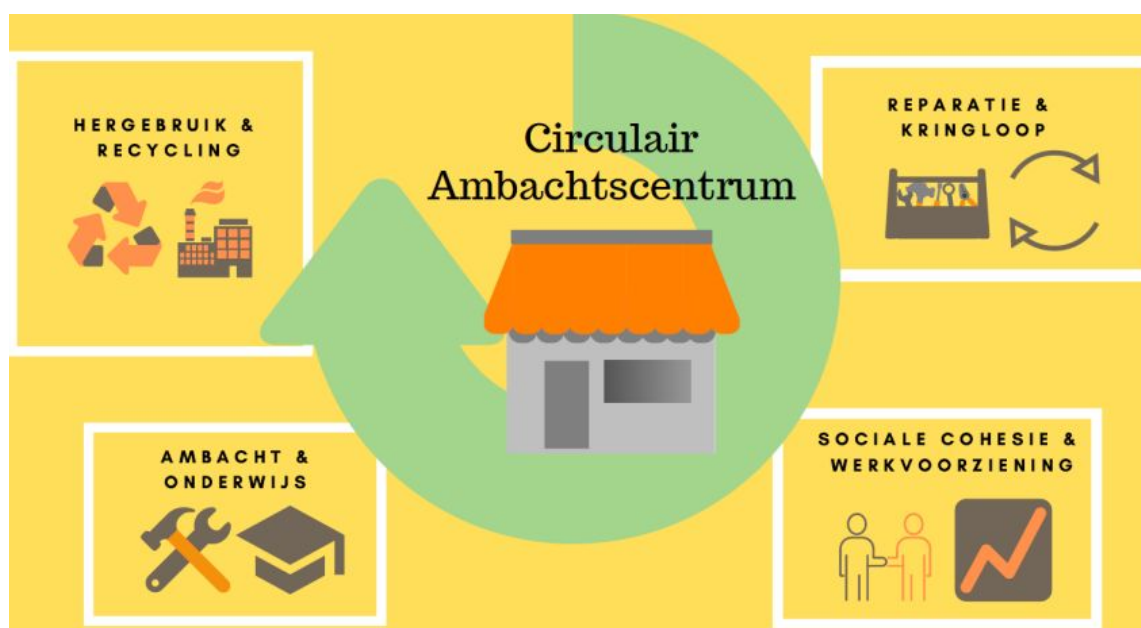

Plan van aanpak Circulair Ambachtscentrum

Gemeente Dronten
Afdeling ARCA,
Mei 2024

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Doelen van het circulair ambachtscentrum.....	4
Gedragsverandering.....	4
Milieu.....	4
Educatie.....	5
Sociale waarde.....	5
Circulair ambachtscentrum en de SDG's.....	6
Kwaliteitsonderwijs.....	7
Industrie, innovatie en infrastructuur.....	7
Duurzame steden en gemeenschappen.....	7
Verantwoorde consumptie en productie.....	7
Klimaatactie.....	8
Doelstellingen samengevat.....	8
3. Situatie binnen de gemeente.....	9
Stimulatie van product- en materiaal hergebruik.....	9
Grondstoffenbeleidsplan 2021-2025.....	9
Kringloopcentra, sociaal domein en reparatie.....	11
Samenwerking met Onderwijsinstanties.....	11
Betrokken inwoners.....	11
Bouwstenen circulair ambachtscentrum.....	11
4. Circulair Ambachtscentrum Dronten.....	13
Gemeente Dronten.....	13
Kringloopcentra.....	14
Educatie & Onderwijs.....	15
In de toekomst: Sociaal Domein.....	15
Opzet van het concept van het Circulair Ambachtscentrum Dronten.....	16
5. Doelstellingen en haalbaarheid.....	19
Omschrijving van het eindresultaat.....	20
Haalbaarheidsrisico's.....	21
Juridisch.....	21
6. Begroting.....	23
Kosten Circulair Ambachtscentrum Dronten.....	23
Subsidie.....	23
Bijlage: Situatietekening CAC.....	24
1. Inleiding.....	2
2. Doelen van het circulair ambachtscentrum.....	3
Gedragsverandering.....	3
Milieu.....	3
Educatie.....	4
Sociale waarde.....	4
Circulair ambachtscentrum en de SDG's.....	5
Kwaliteitsonderwijs.....	6
Industrie, innovatie en infrastructuur.....	6
Duurzame steden en gemeenschappen.....	6
Verantwoorde consumptie en productie.....	6
Klimaatactie.....	7

Doelstellingen samengevat.....	7
3. Situatie binnen de gemeente.....	8
Stimulatie van product- en materiaal hergebruik.....	8
Grondstoffenbeleidsplan 2021-2025.....	8
Kringloopcentra, sociaal domein en reparatie.....	10
Samenwerking met Onderwijsinstanties.....	10
Betrokken inwoners.....	10
Bouwstenen circulair ambachtscentrum.....	10
4. Circulair Ambachtscentrum Dronten.....	12
Gemeente Dronten.....	12
Kringloopcentra.....	13
Educatie & Onderwijs.....	14
In de toekomst: Sociaal Domein.....	14
Opzet van het concept van het Circulair Ambachtscentrum Dronten.....	15
5. Doelstellingen en haalbaarheid.....	18
Omschrijving van het eindresultaat.....	19
Haalbaarheidsrisico's.....	20
Juridisch.....	20
6. Begroting.....	22
Kosten Circulair Ambachtscentrum Dronten.....	22
Subsidie.....	22
Bijlage: Situatietekening CAC.....	23

1. Inleiding

In 2021 is het grondstoffenbeleidsplan vastgesteld door de gemeenteraad van Dronten. Een van de elementen uit dit plan is de transformatie van de milieustraat van een traditioneel afvalbrengstation naar een circulaire toekomstbestendige milieustraat. Onderdeel van het grondstoffenbeleidsplan is de realisatie van het circulair ambachtscentrum (CAC) en een kringloopcontainer, welke beide onderdeel uitmaken van de milieustraat van de gemeente Dronten. Dit is tevens het laatste onderdeel van het grondstoffenbeleidsplan dat nog dient te worden geëffectueerd.

Landelijk heeft Nederland zich tot doel gesteld om in 2050 volledig circulair te zijn. Dit houdt in dat er een transitie gemaakt moet worden van een lineaire naar een circulaire economie. Concreet heeft Nederland de doelstelling om in 2030 50% minder gebruik te maken van abiotische grondstoffen (mineralen, metalen, en fossiel). Dit is vastgesteld in het Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie. Eén van de projecten in dit programma is het project circulaire ambachtscentra. Het grondstoffenbeleidsplan sluit hier naadloos op aan.

De circulaire ambachtscentra zijn bedoeld om bij te dragen bij het productthergebruik van consumptiegoederen en de Nederlandse maatschappij bewuster te maken van de circulaire economie. Het is dan ook de doelstelling vanuit het Rijk, aangevoerd door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om een landelijk dekkend netwerk van circulaire ambachtscentra te realiseren voor 2030.

Een circulair ambachtscentrum is een samenwerking tussen verschillende partijen met als doel om de levensduur van gebruikte producten en materialen zo veel mogelijk te verlengen of her te gebruiken. Onderdeel van het circulair ambachtscentrum is de kringloopcontainer, die fungeert als inzamelpunt waar bewoners spullen kunnen inleveren die nog van goede kwaliteit zijn of door middel van kleine reparaties weer kunnen worden opgeknapt in plaats van ze weg te gooien. Hierdoor zorgt het CAC er voor dat er minder snel nieuwe producten moeten worden geproduceerd en aangeschaft met als effect dat er minder nieuwe grondstoffen nodig zijn en wat bovendien weer zorgt voor een reductie in CO2-uitstoot. Naast een positief effect op het milieu zijn er ook kansen voor werkgelegenheid, educatie en onderwijs, en sociale cohesie. Het circulair ambachtscentrum is in wezen een keten die er voor zorgt dat materiaal- en grondstofkringlopen worden gesloten, waar afval weer wordt hergebruikt tot grondstof.

Achtergronden circulair ambachtscentrum

Het netwerk, of de keten, van een circulair ambachtscentrum kan worden opgedeeld in twee soorten bouwstenen; elementaire bouwstenen en complementaire bouwstenen. Elementaire bouwstenen zijn partijen die gezien kunnen worden als de kern of basis van een circulair ambachtscentrum. Deze bestaan uit:

- Milieustraat
- Kringloopwinkel
- Sociaal Domein
- Onderwijs en Educatie
- Reparatie

Daarnaast zijn er de complementaire bouwstenen die bestaan uit overige partijen zoals:

- Ondernemers/lokale bedrijfsleven;
- Stichtingen;
- Eventuele andere overheidsinstanties, anders dan de gemeente.

Het is belangrijk om te vermelden dat een circulair ambachtscentrum niet altijd hoeft te bestaan uit alle vijf de primaire bouwstenen, het is ook mogelijk om een kleinere keten te vormen met minder partijen. De meest voorkomende bouwstenen zijn de milieustraat en de kringloopcentra. Deze fungeren namelijk als ingang (milieustraat) en uitgang (kringloopwinkel) van de goederen en grondstoffenstromen. Vervolgens kan deze keten worden uitgebreid met bijvoorbeeld stage- of werkplekken vanuit het onderwijs of sociaal domein en/of een repair café.

Om aan te geven dat er ook andere vormen zijn, kan er bijvoorbeeld ook voor worden gekozen om geen milieustraat te gebruiken maar goederen via een kringloopwinkel binnen te laten en daar te sorteren en repareren of in plaats van een kringloopwinkel de afzet van goederen en materialen via lokale ondernemers te regelen. Het gaat er om de juiste partijen te vinden om een toevoer van goederen/materialen te realiseren die vervolgens gesorteerd, gedemonteerd, gerepareerd kunnen worden en dan weer een uitgang hebben om verkocht of weggegeven te worden. Dit zal per regio/gemeente verschillen en kan gaande weg veranderen.

2. Doelen van het circulair ambachtscentrum

Het doel van een circulair ambachtscentrum is meervoud en kan opgedeeld worden in vier hoofdonderwerpen bestaande uit:

- Gedragsverandering;
- Milieu;
- Educatie;
- Sociale waarde.

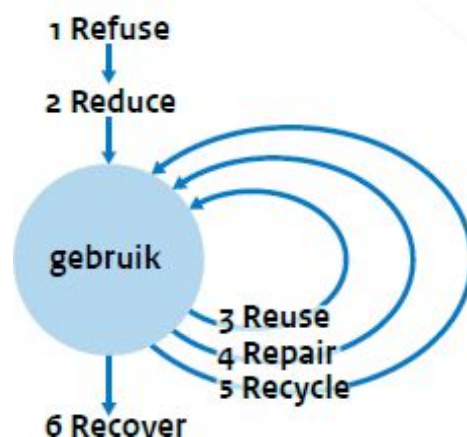
Gedragsverandering

Eén van de doelen van het circulair ambachtscentrum is het creëren van bewustwording onder de bevolking, inclusief de ondernemers, dat het ook mogelijk is om spullen te repareren of op te knappen in plaats van het weg te gooien, maar ook dat tweedehands of gebruikte artikelen nog interessant kunnen zijn voor enerzijds de verkoop en anderzijds als consument om te kopen. Met als resultaat dat er een gedragsverandering teweeg wordt gebracht. Veel mensen voelen zich niet prettig om spullen weg te gooien, vooral als deze spullen nog in goede/redelijke staat verkeren. Veelal weten mensen niet wat de alternatieven zijn, behalve het weg te gooien als afval. Dit heeft meerdere redenen die grotendeels te herleiden zijn naar de lineaire economie. Zo is het laten repareren van de meeste spullen financieel niet rendabel. De kosten om het door een commerciële partij te laten repareren zijn vaak hoger dan de aanschaf van een nieuw product. Daarnaast zijn er vaak geen mogelijkheden om producten te laten repareren, zo is reparatie als dienst niet of beperkt aanwezig, of is simpelweg de kennis om producten te repareren niet meer aanwezig onder de bevolking. Het circulair ambachtscentrum kan hier een uitkomst in bieden door bijvoorbeeld een samenwerking met het repair café die samen met de eigenaar van het product proberen het weer te repareren. Een andere optie is om spullen door een andere organisatie of vrijwilligers te laten repareren of op te laten knappen en vervolgens het gerepareerde product weer via lokale kringloopwinkels te verkopen. Daarnaast kunnen scholen opleidingsplaatsen bieden om studenten praktijkervaring te bieden voor het repareren en opknappen van spullen. Door de mogelijkheid te bieden om producten en materialen her te gebruiken is het ook de verwachting dat deze optie vaker door bewoners wordt overwogen met als gevolg dat dit een effect geeft in een verandering in gedrag, die de transitie naar een circulaire economie faciliteert.

Milieu

De meest voor de hand liggende winst die behaald wordt door het circulair ambachtscentrum is waarschijnlijk de milieu winst. Door spullen te repareren en materialen her te gebruiken wordt voorkomen dat het wordt weggegooid en verbrand, danwel gedowncycled. Het CAC richt zich dan ook op het middelste gedeelte van de R-ladder; Reuse, Repair en Recycle die strategieën omvatten om circulariteit te bevorderen, in dit geval met als voornaamste doel om de levensduur van producten en materialen te verlengen. Om de kans te vergroten dat spullen en materialen hergebruikt kunnen worden is het van belang dat deze stromen goed gescheiden worden, zodat hoogwaardige materiaalstromen worden gerealiseerd. Dit zal voornamelijk op de milieustraat gebeuren aangezien

dit in de meeste gevallen de plek is waar de product- en materiaalstromen naar toe gebracht worden. Het goed scheiden en vervolgens hergebruiken van materiaal op de milieustraat heeft daarnaast het voordeel dat de verwerkingskosten en mogelijk de transportkosten van de milieustraat worden verlaagd door een vermindering in restafval en lager volume afval in het algemeen. Naast het beter scheiden van grondstoffen is er het reparatie en opknapp aspect van het CAC. Door producten te repareren of op te knappen wordt de levensduur van deze producten verlengd. Dit heeft als gevolg dat er minder snel de noodzaak is om nieuwe producten aan te schaffen met als gevolg een mogelijke daling in de vraag/consumptie naar nieuwe producten.

Educatie

Het circulair ambachtscentrum biedt ook mogelijkheden voor het onderwijs. Zo kan er bijvoorbeeld een werklocatie worden gerealiseerd voor het demonteren, repareren en opknappen van spullen en materiaalstromen voor het secundaire onderwijs, maar ook rondleidingen gegeven worden voor het primaire onderwijs. Dit brengt jongeren in aanraking met het repareren en hergebruik van goederen en kan een inspiratiebron zijn om praktijkwerk aantrekkelijker te maken en het gebruik van 2^e hands artikelen toegankelijker maken en te stimuleren. Educatie kan dus ook een impact hebben op de gewenste gedragsverandering. Daarnaast kunnen praktijkscholen leer- en werkplekken realiseren voor hun studenten om regelmatig bezig te zijn met productreparatie of gebruik te maken van materiaalstromen afkomstig van de milieustraat. Bovendien stimuleert dit studenten om bezig te zijn met keten denken, waarbij nagedacht wordt over de gehele keten, vanaf productdesign tot recycling, zoals productkeuze en hoe en welke producten of materiaalsoorten bijvoorbeeld gemakkelijker te repareren, demonteren of recyclen zijn. Naast het onderwijs kan ook de bevolking in zijn geheel kennis worden bijgebracht over repareren en het opknappen van spullen. Zo kan een repair café of een soortgelijke vorm ervoor zorgen dat reparatiekennis van mensen met expertise op het gebied van productreparatie kan worden overgebracht naar anderen en zo kennis die grotendeels verloren is gegaan weer onder de maatschappij brengen. Het is dan ook de verwachting dat als deze kennis meer beschikbaar is het ook sneller zal gebeuren dat particulieren hun eigen producten repareren of opknappen.

Sociale waarde

Uiteindelijk biedt het circulair ambachtscentrum ook sociale waarde. Het kan werk -, stage- en leerplekken creëren voor verschillende doelgroepen. Zoals studenten en leerlingen maar ook vrijwilligers die komen helpen bij het sorteren, demonteren, repareren en opknappen van materiaalstromen en spullen. Daarnaast kan het CAC ook werkplekken creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en dagbesteding, wat wellicht overlap heeft met doelstellingen vanuit het sociaal domein. Hier kan ook gedacht worden aan extra inzet op bijvoorbeeld de milieustraat om

afval beter te sorteren of het uit elkaar halen van producten om homogene materiaalstromen te realiseren. Maar ook lokale ondernemers zoals kringloopcentra kunnen hier bij gebaat zijn. Daarnaast kan een CAC ook gevoel van verbinding onder de maatschappij geven en dienen als inspiratiebron voor productreparatie en hergebruik. Het kan de verbindende factor zijn die verschillende partijen samenbrengt en zo nieuwe samenwerkingen kan bewerkstellen die anders wellicht nooit werden overwogen.

Uit deze vier doelstelling blijkt dan ook dat de nadruk van het circulair ambachtscentrum niet aan de financiële kant ligt, maar vooral op andere aspecten zoals de mogelijkheden die er liggen om sociale en milieu waarde te behalen, ook wel brede welvaart. Hier moet ook altijd de afweging gemaakt worden of een CAC altijd winstgevend of kostendekkend moet zijn, wellicht is het acceptabel om financieel een verlies te maken als dit opweegt tegen de winst die wordt behaald in sociale en milieu waarde creatie, dit zal voornamelijk aantrekkelijk zijn voor CAC die worden opgezet vanuit een gemeente of provincie die vaak andere doelstellingen hebben dan commerciële partijen.

Circulair ambachtscentrum en de SDG's

Naast het grondstoffenbeleidsplan heeft de gemeente Dronten ook de ambitie om zich te ontwikkelen aan de hand van de sustainable development goals (SDG's) ook met het kader rondom brede welvaart. Het circulair ambachtscentrum heeft een raakvlak met een aantal SDG's, waaronder:

- Kwaliteitsonderwijs (4).
- Industrie, innovatie en infrastructuur (9).
- Duurzame steden en gemeenschappen (11).
- Verantwoorde consumptie en productie (12).
- Klimaatactie (13)

Kwaliteitsonderwijs

Eén van de doelen van het circulair ambachtscentrum is om mensen te leren over de mogelijkheden die er zijn met defecte of ingeleverde producten en materialen. Vaak is reparatie of het maken van nieuwe producten met oude materialen mogelijk en om dit in de praktijk zien en mee te maken kan het verschil of de trigger zijn om mensen te inspireren bezig te gaan met reparatie. Met als gevolg dat de transitie naar een circulaire economie wordt bevorderd. Dit heeft een rechtstreeks verband met SDG 4, kwaliteitsonderwijs. Specifiek, doel 4.4, om het aantal jongeren en volwassenen met relevante vaardigheden van technische en beroepsvaardigheden te vergroten. Zoals eerder opgemerkt is er een daling in de voorhandige kennis om producten te repareren, deels omdat producten ingewikkelder zijn geworden, maar ook een groot deel doordat er simpelweg niet wordt overwogen om iets te laten repareren. Het CAC probeert hier een ommekeer te maken en dus bij te dragen aan SDG 4. Daarnaast heeft het vergroten van de kennis om producten te repareren, hergebruiken, maar ook het aspect van product design keuzes zoals circulair design, impact op doel 4.7, het zorgen dat leerlingen kennis en vaardigheden hebben die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen.

Industrie, innovatie en infrastructuur

SDG 9; industrie, innovatie en infrastructuur heeft ook veel raakvlakken met het circulair ambachtscentrum. Zo biedt het CAC duurzame en veerkrachtige infrastructuur die bijdraagt aan de verduurzaming van de algehele industrie. Meer specifiek, helpt het CAC met de transitie om van een lineaire naar een circulaire economie te bewegen. Dit heeft als gevolg dat een circulair ambachtscentrum een indirecte invloed heeft op de totale economie en een veelal industrieën. Daarnaast, in combinatie met SDG 5, biedt het onderwijs de kans om tot innovaties te komen die verder bijdragen aan beter product design, productlevensduur en grondstoffenhergebruik en de circulaire economie.

Duurzame steden en gemeenschappen

De reparatie en daarmee levensduurverlenging van producten maar ook het winnen van hoogwaardige grondstoffenstromen die plaatsvinden in het circulair ambachtscentrum hebben een directe impact op de hoeveelheid grofvuil die de gemiddelde inwoner produceert. Door producten te repareren of grondstoffenstromen beter te scheiden wordt het aandeel grof afval verminderd en daarmee de milieu-impact. Specifiek noemt SDG 11, duurzame steden en gemeenschappen, het reduceren van de nadelige milieu-impact van steden per inwoner met bijzondere aandacht voor gemeentelijk afvalbeheer, waar het circulair ambachtscentrum direct betrekking op heeft.

Verantwoorde consumptie en productie

Ook draagt het CAC direct bij aan SDG 12, verantwoorde consumptie- en productiepatronen. Onderdeel van SDG 12 is de afvalproductie aanzienlijk beperken via preventie, vermindering, recyclage en hergebruik. Het is de essentie van het circulair ambachtscentrum om op al deze punten in te spelen, iets wat ook duidelijk is geworden in de eerdergenoemde SDG's. Educatie en onderwijs is gericht op bewustwording met onder andere aandacht voor beter productdesign met als gevolg dat afval wordt voorkomen (preventie), producten langer meegaan door middel van reparatie (vermindering) en gemakkelijker te repareren zijn, hergebruiken en recyclen (recyclage en hergebruik). Daarnaast kan het CAC een inspiratiebron zijn die consumenten inspireert om vaker een tweedehands product te overwegen in plaats van altijd een nieuw product aan te schaffen. Verantwoorde consumptie is dan ook één van de pijlers van het circulair ambachtscentrum.

Klimaatactie

Ten slotte heeft het CAC ook betrekking op de klimaatimpact, hetgeen onderdeel is van SDG 13, klimaatactie. Een circulair ambachtscentrum kan de klimaatimpact van producten op meerdere manieren verminderen, enerzijds door het leven van producten te verlengen en de vraag naar nieuwe producten te verminderen dan wel uit te stellen en anderzijds door afvalstromen beter te scheiden en het restafval te verminderen.

Betere scheiding van afvalstromen kan weer leiden tot hoogwaardige recycling wat de vraag naar nieuwe/virgin grondstoffen kan doen afzwakken.

Doelstellingen samengevat

Vervolgens kunnen de doelen; gedragsverandering, milieu, educatie, en sociale waarde en de SDG's waar het CAC bij betrokken is in verband gebracht worden met enkele doelstellingen. Deze Doelstellingen zijn als volgt samengevat en worden verder benadrukt in hoofdstuk 4.

	SDG	Doelstellingen
Gedragsverandering	9, 12	Reparatie van producten en aanschaf van tweedehands artikelen normaal maken.
Milieu	11, 13	Vermindering van de vraag naar virgin grondstoffen, verlenging levensduur van producten en materialen. Meer hoogwaardig hergebruik. Minder CO2-uitstoot.
Educatie	4	Kennis vergroten op gebied van reparatie, productdesign en een inspiratiebron zijn om praktijkvakken te stimuleren.
Sociale waarde		De maatschappij betrekken bij een netwerk dat reparatie en hergebruik bevordert, daarnaast een kans geeft voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Sociale cohesie.

3. Situatie binnen de gemeente

Dit hoofdstuk laat een inventarisatie zien binnen de gemeente Dronten om het klimaat te schetsen waar binnen het CAC zal opereren. Waaronder hoe het CAC past binnen eerder gemaakt beleid en vervolgens wat de stakeholders binnen de gemeente Dronten zijn.

Stimulatie van product- en materiaal hergebruik

Voor het stimuleren van materiaal en producthergebruik hanteert de gemeente Dronten het principe “betalen voor halen” voor het ophalen van grof huishoudelijk afval en tuinafval. Daarnaast hanteert de gemeente een ruimhartig acceptatiebeleid voor veel (gratis) stromen (totaal ruim 30 stromen) op de milieustraat om het brengen te stimuleren. Immers: gebrachte materialen kunnen in veel meer stromen worden gescheiden en gerecycled dan opgehaald grofvuil. Op de milieustraat wordt een gratis quotum van 100 kilogram per aansluiting per jaar gehanteerd voor stromen waarvoor betaald dient te worden, zoals grof huishoudelijk afval. Dit basisprincipe maakt dat veel inwoners in Dronten de weg naar de kringloopbedrijven én de milieustraat (in deze volgorde) goed weten te vinden met als positief effect dat wanneer deze stromen op de milieustraat terechtkomen vaak goed gescheiden kunnen worden. Van oudsher wordt actief gezocht naar afzetmogelijkheden bij recyclers. Op de milieustraat worden dan ook 32 afvalstromen apart gehouden voor recycling. Dit is ruim meer dan de 18 stromen die landelijke zijn voorgeschreven ten aanzien van het voorzieningenniveau voor milieustraten in het Activiteitenbesluit. Daarnaast wordt de stroom grof huishoudelijk afval na af transport in de na scheidingsinstallatie (HVC) nog in diverse stromen gescheiden en vervolgens verwerkt.

Grondstoffenbeleidsplan 2021-2025

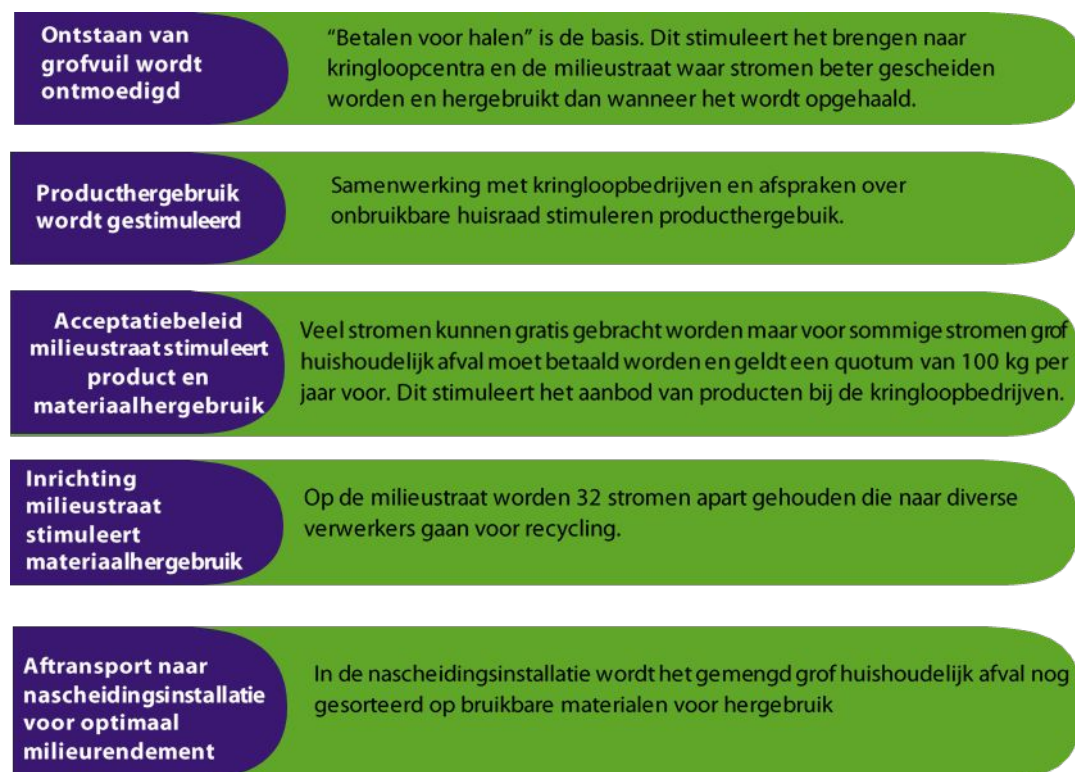
Op 1 juli 2021 is het Grondstoffenbeleidsplan 2021-2025 door de gemeenteraad van de gemeente Dronten vastgesteld. Doel van het plan is minder restafval, schonere deelstromen, meer materiaal en producthergebruik en kostenbeheersing nu en in de toekomst. Het plan biedt een stevig fundament voor verduurzaming van het afval- en grondstoffenbeheer door in te zetten op het optimaliseren van bedrijfsvoering en dienstverlening, betere voorlichting en communicatie naar inwoners en data gestuurd afvalbeheer. Om zo samen met inwoners en partijen in de samenleving te komen tot betere resultaten in de kringloopketen.

Een belangrijk onderdeel van het Grondstoffenbeleidsplan is de transformatie van een klassiek afvalbrengstation naar een toekomstbestendige circulaire milieustraat in samenwerking met verschillende partijen in de samenleving.

In 2022 is volgens plan na akkoord van de Omgevingsdienst gestart met fase 1: de uitbreiding van de milieustraat, vervanging van de weegsoftware en weegunits. Dit alles om de veiligheid en doorstroming van bezoekers te verbeteren en inwoners beter van dienst te zijn. De uitbreiding in oppervlakte biedt hiermee ook de gelegenheid om andere partijen te huisvesten zoals een locatie voor het circulair ambachtscentrum maar ook de mogelijkheid voor een nieuw repair café, ruimere openingstijden te hanteren en meer afvalstromen apart te houden.

Naast de uitbreiding van de milieustraat is in september 2023 de mobiele milieustraat van start gegaan. De mobiele milieustraat is op de markt van de drie kernen van Dronten aanwezig; Dronten, Biddinghuizen en Swifterbant. Hier kunnen inwoners afval inleveren dat men niet via de reguliere inzameling kwijt kan en is met name bedoeld voor klein huishoudelijk afval. Ook is er recentelijk overgegaan op strengere acceptatiecriteria bij het ophalen van PBD en GFT middels de mini-containers, met als doel het stimuleren van beter scheidingsgedrag. Daarnaast zijn de ondergrondse containers voor (rest)afval 2 maal per dag te openen om te voorkomen dat hier onnodig veel wordt gestort. De verwachting is dat deze maatregelen inwoners stimuleren om hun afval beter te scheiden en meer naar de milieustraat of kringloopcentra te komen brengen. Hierdoor wordt restafval voorkomen, hetgeen voortvloeit uit het gemeentelijke Grondstoffenbeleidsplan.

Schematische weergave stimulatieladder materiaal- en producthergebruik:

Kringloopcentra, sociaal domein en reparatie

In de gemeente Dronten zijn 3 verschillende kringloopbedrijven actief, twee in Dronten, RataPlan en Dorcas, en één in Swifterbant, Pook. In 2022 zijn met deze kringloopbedrijven nieuwe afspraken gemaakt over de acceptatie van nietherbruikbare huisraad op de milieustraat en zijn samenwerkingsmogelijkheden verkend. Er is naar elkaar toe uitgesproken een intensievere samenwerking als kansrijk te zien en graag de mogelijkheden nader uit te werken met name ook met organisaties die binnen de Dronten dagbestedingsactiviteiten aanbieden of leerwerktrajecten in samenwerking met Impact, maatschappelijke werkgever in de regio. Gemeente Dronten werkt nauw samen met Impact, In Dronten was tot voor kort het Repaircafé Biddinghuizen actief. Helaas is deze activiteit in de zomer 2022 gestopt. Met de initiatiefnemers zijn gesprekken gevoerd en er zijn aanknopingspunten om deze in een nieuw te ontwikkelen CAC onder te brengen.

Samenwerking met Onderwijsinstanties

Met betrekking tot onderwijsinstanties worden er op dit moment al activiteiten georganiseerd voor scholieren en studenten. Regelmatig worden voor basisschoolleerlingen rondleidingen op de milieustraat en lessen in de klas georganiseerd. Ook worden stagemogelijkheden geboden aan leerlingen van het Praktijkonderwijs (Het Perron) of Technasium. Ook vindt daar waar mogelijk samenwerking plaats met de Aeres Hogeschool, bijvoorbeeld voor experimenten met compostering in de tuinbouwsector.

Betrokken inwoners

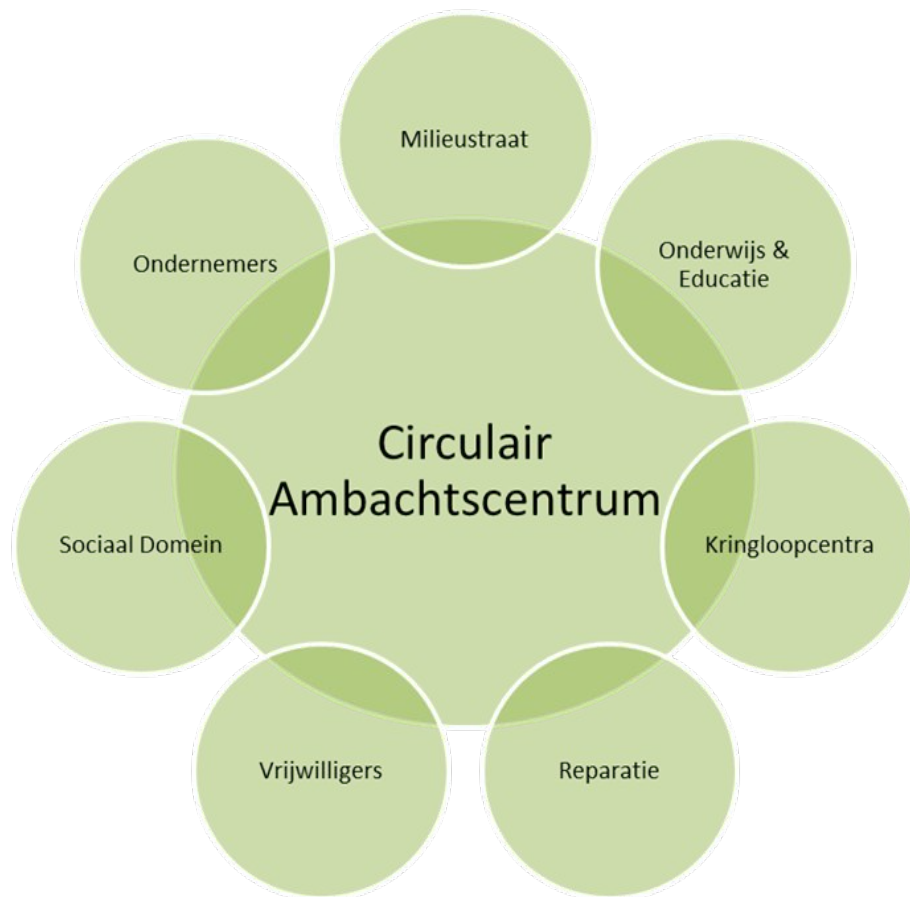
Drontenaren zijn betrokken inwoners die graag actief meedenken. Het Grondstoffenbeleidsplan is mede tot stand gekomen door een actieve klankbordgroep van bewoners, ook is het netwerk duurzaamheid actief in Dronten. Netwerk duurzaamheid is het platform in Dronten waar organisaties samenwerken op het gebied van duurzaamheid en fairtrade. De klankbordgroep heeft ook na vaststelling van het Grondstoffenbeleidsplan een rol behouden bij de implementatie van de vastgestelde maatregelen, zo ook voor de nadere uitwerking van het circulair ambachtscentrum. Het is dan ook niet onwaarschijnlijk dat een aantal betrokken inwoners interesse zal hebben om zich als vrijwilliger op te geven bij plekken die vrijkomen bij activiteiten van het circulair ambachtscentrum.

Bouwstenen circulair ambachtscentrum

Samengevat zijn er de volgende mogelijke bouwstenen gevonden voor het circulair ambachtscentrum Dronten:

- Milieustraat
 - Milieustraat
 - Mobiele Milieustraat
 - Kringloopcontainer
- Onderwijs & Educatie
 - Almere College / Het Perron
 - Aeres Hogeschool
 - Technasium
 - 20 Basisscholen
- Kringloopcentra
 - Rataplan
 - Dorcas
 - Pook

- Reparatie
 - Repair Café, opnieuw op te zetten binnen CAC
- Sociaal Domein
 - Impact
 - AZC Klusbus
 - Triade Wisentweg
 - Re-integratie
- Vrijwilligers; bewoners
 - Sociale organisaties; voedselbank, speelgoedban
- Lokale ondernemers

4. Circulair Ambachtcentrum Dronten

Naar aanleiding van het in kaart brengen van de mogelijke partners voor het op zetten van een CAC is er onderzoek uitgevoerd en is er met tal partijen overleg gevoerd. Dit heeft geresulteerd tot het voorstel om het circulair ambachtcentrum op te starten vanuit de volgende bouwstenen:

- 1) Milieustraat, Gemeente Dronten;
- 2) Kringloopcentra, Rataplan/Dorcas;
- 3) Educatie & Onderwijs, Het Perron - Almere college.

Vervolgens wordt gedurende de komende jaren onderzocht waar dit verder kan worden succesvol uitgebreid. De keuze voor deze opzet voor de basis van het circulair ambachtcentrum is als volgt. De milieustraat fungeert als voornaamste ingang voor de toestroom van materialen en producten. Vervolgens sorteren, demonteren, repareren of knappen leerlingen van het praktijkonderwijs Het Perron producten en materialen op. Daarna worden producten die geschikt zijn voor de verkoop aangeboden via de kringloopcentra. Tevens zijn deze partijen dicht bij elkaar gesitueerd op het bedrijfsterrein, hetgeen verplaatsing van goederen en personeel vergemakkelijkt. De beoogde opzet van het CAC zal hierna verder worden uitgewerkt. Te beginnen met het uitzetten van de verschillende partijen waarvan wordt verwacht dat zij op korte termijn deel kunnen maken of samen kunnen werken met het CAC Dronten.

Gemeente Dronten

De rol van de gemeente is meerledig. De gemeente Dronten is in dit project de verbindende factor, opdrachtgever en bewaker van het concept. De rol van de gemeente is partijen met elkaar te verbinden, de kaders en mogelijkheden te scheppen voor realisatie van de ambities op de korte en lange termijn en daar waar mogelijk te faciliteren. Daarnaast is de gemeente als beleidsmaker verantwoordelijk voor duurzaam afvalbeheer en borgt dit door de dienstverlening te beleggen bij de eigen gemeentelijke inzameldienst, afdeling Afval en Reiniging. De afdeling is verantwoordelijk voor afvalinzameling, reiniging en beheer van de openbare ruimte van de gemeente Dronten. Dit doen zij dagelijks dankzij de inzet van medewerkers met een regulier dienstverband en met een Wsw-indicatie (wet sociale werkvoorziening) van Impact. Het team Afval en Reiniging is ook verantwoordelijk voor het beheer van de milieustraat waar ook de beoogde locatie gevestigd is voor het CAC, waaronder de werk- en leerplek die behoort tot het circulair ambachtcentrum. Daarnaast is er ook de mogelijkheid om een eventueel toekomstige partners hier te vestigen. Ook is de gemeente verantwoordelijk voor de implementatie van de maatregelen vastgesteld in het Grondstoffenbeleidsplan, waaronder mobiele milieustraat, kringloopcontainer, transitie naar circulair ambachtcentrum, rondleidingen en een educatieprogramma.

Milieustraat

De milieustraat fungeert als wegbrengpunt voor grof huishoudelijk afval. Hier worden 32 verschillende fracties gescheiden om vervolgens te worden aangeboden aan de meest geschikte verwerkers. Hiermee voldoet de milieustraat Dronten ruimschoots aan de verplichte 18 stromen en tevens aan de wens voor meer dan 30 fracties die horen bij een moderne milieustraat. Het beter scheiden van materiaalstromen heeft als bijkomend voordeel dat er meer mogelijkheden zijn om deze beter te verwerken maar het bevordert ook hergebruik voor materialen en goederen voor het circulair ambachtcentrum. Om verder de kwaliteit van de materiaalstromen te verbeteren is er toezicht vanuit medewerkers op de milieustraat die, waar nodig, helpen bij te sturen bij het scheiden van afval.

Kringloopcontainer

Naast de 32 verschillende stromen is de milieustraat ook voornemens om een kringloopcontainer te plaatsen. Een kringloopcontainer is een container waar inwoners spullen kunnen inleveren die zij niet als afval beschouwen maar graag willen dat deze worden hergebruikt. Dit kunnen producten zijn die nog goed functioneren maar simpelweg niet meer door de eigenaar worden gebruikt of producten die (kleine) reparaties behoeven. Ook kan hier gedacht worden aan materialen die nog in goede staat verkeren. Ook kan gedacht worden aan het specifiek inzamelen van productgroepen of materiaalsoorten in verband met periodieke acties, zo kan er extra vraag zijn naar hout voor schoolprojecten of het inzamelen van speelgoed voor de speelgoedbank of producten voor de voedselbank. De spullen die worden ingezameld in de kringloopcontainer kunnen ook gebruikt worden

door kringloopcentra, zo is er de intentie om kringloopcentra wekelijks de container te laten controleren op producten die geschikt zijn voor de verkoop.

Mobiele Milieustraat

De mobiele milieustraat fungeert als een verlengstuk van de milieustraat en is aanwezig op de markten van de drie kernen, Dronten, Biddinghuizen en Swifterbant. De mobiele milieustraat wordt door een combinatie van medewerkers van de gemeente Dronten en vrijwilligers bemand en onderhouden en is om de week aanwezig op de markten en dient als een gratis innamepunt waar inwoners afval kunnen brengen wat normaliter op de reguliere milieustraat dient te worden ingeleverd. Hiermee wordt geprobeerd om het voor de inwoners makkelijker te maken om hun afval goed te scheiden en zo te voorkomen dat het bij het restafval belandt. De mobiele milieustraat kan in de toekomst, via voorsortering, gaan functioneren als hoogwaardig inzamelpunt voor apparaten en materiaalstromen die vervolgens gebruikt kunnen worden voor het circulair ambachtscentrum. Tevens is er de mogelijkheid om ook een kringloopcontainer/bak te realiseren voor de mobiele milieustraat waar producten die nog in goede staat zijn kunnen worden afgegeven voor gebruik in het CAC of verkoop door een kringloopwinkel.

Kringloopcentra

Voor het circulair ambachtscentrum is het voornemen om nader uit te werken en versterken van de samenwerkingsmogelijkheden met de verschillende kringloopbedrijven in Dronten. Dit op basis van de naar elkaar toe uitgesproken intenties welke ook als deels in een intentieverklaring naar elkaar toe zijn vastgelegd.

RataPlan

Stichting RataPlan biedt dagbestedingsactiviteiten aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in relatie tot kringloopbedrijvigheid en reparatie van bijvoorbeeld fietsen en meubels. RataPlan heeft 32 kringloopwinkels in Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Gelderland. Daarnaast beheert RataPlan 49 bewaakte NS fietsenstallingen verspreid over het land. De kringloopwinkels en fietsenstallingen hebben als doel het bieden van werk aan mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daarnaast biedt RataPlan werkervarings- en stageplaatsen en bevordert zij hergebruik. Kringloopbedrijf RataPlan is een onafhankelijke stichting, zonder winstoogmerk die werkt aan kansen voor zowel mens als milieu. Deze activiteiten, de professionele landelijke aanpak en de optimale ligging van de vestiging ten opzichte van de milieustraat in Dronten maken dat een samenwerking voor de hand ligt met bij het circulair ambachtscentrum. Bovendien kan het netwerk van RataPlan en andere (nog op te zetten) circulair ambachtscentra in Nederland kansen bieden voor bredere samenwerking op landelijk niveau en bijdragen aan een landelijk dekkend netwerk.

Dorcas

Dorcas heeft landelijke opererende kringloopwinkels die draaien op vrijwilligers en waarvan de opbrengsten naar goede doelen gaan, vooral gericht op Oost-Europa, het Midden Oosten en Afrika. Kringloopwinkel Dorcas investeert daarnaast door middel van haar winkels in duurzame verandering in het leven van mensen die achtergesteld worden. Bij armoede, uitsluiting en crisis creëren de winkels van Dorcas mogelijkheden voor hen om tot bloei te komen. Dorcas werkt aan verandering op 3 niveaus. Ze creëren mogelijkheden voor mensen om zichzelf te ontwikkelen, en voorzien waar nodig

in de eerste levensbehoeften. Daarnaast investeert Dorcas in veerkrachtige gemeenschappen die zichzelf organiseren en samen werken aan oplossingen. Tenslotte bouwt Dorcas aan een rechtvaardige samenleving, waarin iedereen de kans krijgt om mee te doen. Bovendien ligt ook deze kringloopwinkel erg gunstig in de directe nabijheid van de milieustraat wat de samenwerking binnen het circulair ambachtscentrum bevordert.

Educatie & Onderwijs

Ook is er onderzocht wat de mogelijkheden voor samenwerking op gebied van onderwijs en educatie zijn, waaronder: Samenwerkingsmogelijkheden met het Voortgezet Onderwijs: middelbaar beroeps en praktijk onderwijs en HBO zoals Almere College, Technasium, Ichtus College, Aeres Hogeschool. We zijn voornemens om ons daarbij te richten op meubelreparatie, houtbewerking, naaiatelier, fietsreparatie en elektrische apparatuur met daarnaast sorteren, demonteren en opknappen/schoonmaken van materiaal stromen.

Daarnaast zijn er samenwerkingsmogelijkheden met het basisonderwijs voor bijvoorbeeld rondleidingen en klassikale lessen over duurzaamheid, hergebruik van grondstoffen en reparatie om zo bewustwording voor deze onderwerpen te creëren bij de jongere generatie. Hier is ook een kans om het project afvalvrije scholen op aan te doen sluiten en hier een lessenspakket/presentatie voor te bereiden voor de 20 basisscholen in de gemeente.

Almere College

Het Almere College met afdeling het Perron voor praktijkonderwijs dat in Dronten gevestigd is, heeft al aan de gemeente laten weten graag de uitbreidingsmogelijkheden van de huidige samenwerking nader te willen invullen op gebied van houtbewerking, naaiatelier, reparatie van elektrische apparatuur en fietsen om zodoende het vak 'Repareren' als vast onderdeel in het curriculum van leerlingen op te nemen. Dit sluit goed aan bij de mogelijkheden en doelen van het circulair ambachtscentrum. Daarnaast is er ook gesproken over stageplekken voor het sorteren, demonteren en opknappen van materialen en spullen op zowel het CAC en de milieustraat. Bovendien zijn er al leerlingen die met enige regelmatig actief zijn bij de kringloopcentra, een activiteit die verder uitgebreid zou kunnen worden middels het CAC, maar ook partijen die onderling zijn verbonden aan het CAC.

In de toekomst: Sociaal Domein

Er zijn ook kansen om het Sociaal Domein te betrekken bij het CAC en er is ook het voornemen om dit te gaan doen. De precieze uitwerking moet nog nader worden onderzocht maar hier kan gedacht worden aan meerdere vormen. Hier kan naast de inzet op het CAC ook gedacht worden aan inzet bij partners van het CAC zoals kringloopcentra en de milieustraat.

Impact

Gemeente Dronten en specifiek de afdeling ARCA werkt nauw samen met Impact, een maatschappelijke werkgever uit de Regio Dronten met een focus op mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, een afstand die vele oorzaken kan hebben. Geen passende opleiding, het niet hebben van een goede startkwalificatie, de Nederlandse taal nog niet spreken als nieuwkomer, al lange tijd niet hebben gewerkt of het hebben van een fysieke en/of verstandelijke beperking. Bij Impact staat het begeleiden, ontwikkelen en plaatsen centraal om zo voor de inwoners werk te creëren. Het is de verwachting dat het sorteer en demontage werk uitermate geschikt is voor deze doelgroep. Daarnaast kan ook gedacht worden om het AZC bij het CAC te betrekken. Zo is het mogelijk dat er mensen op het AZC verblijven die veel kennis en vaardigheden hebben op het gebied van reparatie of het opknappen van spullen maar struikelen op punten zoals het niet hebben van de juiste papieren, beheersing van de taal, of andere omstandigheden die ertoe leiden dat ze deze werkzaamheden niet bij een commerciële partij kunnen uitvoeren. Reparatiekennis en vaardigheden die juist erg welkom zijn op het CAC.

In de toekomst: Ondernemers

Lokale (circulaire) ondernemers kunnen ook onderdeel worden van het circulair ambachtscentrum. Lokale ondernemers kunnen bijvoorbeeld gebruik maken van hoogwaardige materialen die op de

milieustraat aanwezig zijn of door de werkplek op de milieustraat worden vervaardigd. In ruil daarvoor kunnen zij bijvoorbeeld aanbieden om 1 maal per week te helpen op het CAC en vrijwilligers en dagbesteding te onderwijzen op het gebied van productreparatie of creatie met een expert uit het bedrijf. Daarnaast kan de samenwerking met bestaande afnemers en recyclers worden verbeterd, die middels het beter sorteren en demonteren van afvalstromen toegang hebben tot meer hoogwaardige grondstoffen en die een hogere waarde representeren.

Hier kan gedacht worden aan de volgende partijen;

- Van Werven;
- Post en Haveman;
- Lokale ondernemers die materialen willen upcyclen.

Inwonersparticipatie

Inwoners hebben een belangrijke rol als verbindende schakel, kennis van sociale netwerken in buurten en wijken en het enthousiasmeren en betrekken van anderen.

Bij de uitwerking van het Circulair Ambachtscentrum is er de intentie om bestaande netwerken actief te betrekken. Dit zijn:

- Klankbordgroep Grondstoffenbeleidsplan: dit betreft een gevarieerde groep inwoners variërend in leeftijd, afkomstig uit de diverse kernen en achtergrond die meedenkt bij de implementatie van de maatregelen uit het Grondstoffenbeleidsplan.
- Vrijwilligersnetwerk zwerfafvalpakkers (ZAPpers): dit betreft actieve vrijwilligers die Dronten op vrijwillige basis schoonhouden en hebben aangegeven ook graag bij andere thema's op gebied van duurzaamheid betrokken te worden.
- Netwerk Duurzaamheid: een groep mensen op persoonlijke titel uit de 3 kernen.

Daarnaast kunnen er mogelijkheden worden geboden voor vrijwilligers om zich aan te melden bij het CAC om daar vrijwillig mee te werken aan verschillende activiteiten, zoals het sorteren en demonteren van materialen, maar ook begeleiding en het delen van kennis op het gebied van reparatie of ander vakmanschap. Dit kan in de vorm van een Repair Café maar natuurlijk ook in een andere vorm die niet gebonden is aan een Repair Café. De verwachting is dan ook dat er meerdere vrijwilligers klaar zullen staan om te helpen op het CAC, in welke vorm dan ook. Hier kan ook gedacht worden aan ondersteunende activiteiten zoals het maken van foto's voor verkoop op marktplaats of social media maar ook het leggen van contacten tussen organisaties die mogelijk kunnen samenwerken met het CAC.

Opzet van het concept van het Circulair Ambachtscentrum Dronten

Het huidige conceptopzet voor het circulair ambachtscentrum is om een pilot van 5 jaar (met periodieke evaluatie) te starten aan de achterzijde van de milieustraat op De Schipbeek 30 (zie bijlage). De locatie zal bestaan uit een tijdelijke modulaire unit voor werk- en leerplekken en klassikale lessen. Ook wordt er een kringloopcontainer geplaatst waar bezoekers van de milieustraat spullen of materialen kunnen plaatsen die nog goed zijn of lichte reparatie of opknop werkzaamheden behoeven. Daarnaast komt er een hekwerk met poorten tussen de locatie en de milieustraat om zo het CAC en de milieustraat te scheiden en de veiligheid van bezoekers/medewerkers te borgen.

Van het circulair ambachtscentrum kunnen verschillende partijen gebruik maken voor activiteiten gericht op productreparatie en/of grondstoffen hergebruik. Het plan is om op kleine schaal te beginnen en dan stapsgewijs uit te breiden indien de mogelijkheden zich hiervoor aanbieden. In de beginfase zal er voornamelijk worden gericht op onderwijs en educatie en kringloopcentra.

Voor het onderwijs en educatie zijn er gesprekken geweest met praktijkonderwijs Het Perron - Almere College en is er een intentieverklaring overeengekomen om praktijklessen te organiseren voor 6-8 leerlingen, 1 á 2 maal per week en daarnaast verdere mogelijkheden van samenwerking gaandeweg te onderzoeken. Deze praktijklessen zijn gericht op het opknappen, simpele reparaties, en vervaardigen van producten. Ook worden er materiaal stromen gesorteerd en eventueel gedemonteerd. Daarnaast is er het voornemen om het traject Afvalvrije scholen te combineren met het circulair ambachtscentrum en klassikale lessen/voorlichting te geven aan (basis)scholen over afval en waarom het belangrijk is dit goed te scheiden en wat er allemaal nog mee gedaan kan worden. Deze

lessen/bijeenkomsten kunnen in de toekomst mogelijkerwijs ook worden gegeven aan bedrijven, vrijwilligers of groepen inwoners.

Naast de samenwerking met scholen is er intentieverklaring met kringloopwinkel Dorcas. Met RataPlan wordt nog verder overleg gevoerd om ook hen goed te betrekken bij het CAC. Pook heeft vooralsnog minder interesse. Vandaar de focus op de andere 2 kringloopbedrijven. Vanzelfsprekend moet het passen in de bedrijfsvoering van zowel de gemeente als deze kringloopwinkels. Deze samenwerking wordt als volgt ingevuld; de kringloopcentra sturen spullen/materialen die zij zelf niet kunnen sorteren of opknappen naar het CAC om het daar op te laten opknappen/sorteren/demonteren. Spullen die afkomstig zijn van het CAC die geschikt zijn voor de verkoop worden dan weer opgehaald door de kringloopcentra en daar verkocht. Hier kan ook gedacht worden aan een kosten/opbrengstenverdeling zodat er weer materialen kunnen worden aangeschaft die niet herbruikbaar voor handen zijn, zoals verf en dergelijke om in het CAC door het onderwijs nieuwe producten te laten maken. Ook mogen de kringloopcentra gebruik maken van de kringloopcontainer om daar spullen uit te zoeken die direct geschikt zijn voor de verkoop. Daarnaast wordt er ook onderzocht of er extra werkplekken gerealiseerd kunnen worden bij een kringloopwinkel dan wel op het CAC/milieustraat of een combinatie.

Ook kan er gedacht worden aan verdere uitbreiding van de activiteiten, een belangrijke pijler die aan het circulair ambachtscentrum toegevoegd zou kunnen worden is het Sociaal Domein. In het geval er genoeg werkzaamheden op het CAC/milieustraat of kringloopcentra zijn kan dit mogelijkerwijs werkplekken creëren voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt bijvoorbeeld in de vorm van dagbesteding. Een activiteit die op het CAC zou kunnen plaatsvinden is bijvoorbeeld het helpen scheiden van grondstoffen op de milieustraat en het demonteren van het gebrachte afval op de milieustraat. Zo kan er potentieel veel grof vuil/restafval worden voorkomen door het te scheiden naar mono-stromen. Hiernaast kunnen er ook producten of materialen worden opgeknapt/schoon gemaakt op het CAC zodat deze producten weer geschikt zijn voor de verkoop of materialen hoogwaardiger hergebruikt kunnen worden. Hier kan ook gedacht worden aan het betrekken van partners waar al contact mee is, zoals Impact.

Ook kan er gedacht worden om naast een kringloopcontainer ook specifiek voor andere organisaties spullen te verzamelen op de milieustraat. We zien dat er veel spullen op de milieustraat worden ingeleverd die nog nieuw zijn maar zelf niet meer worden gebruikt. Zo kan er gedacht worden aan een container specifiek gericht op gebruiksartikelen waar de inhoud van gedoneerd wordt aan de voedselbank, zodat inwoners die gebruik maken van de voedselbank hier eventueel ook gebruik van kunnen maken, zoals incontinentiemateriaal. Een andere stroom die veel voorkomt is speelgoed, vooral plastic/kunststof plastic verkeerd vaak nog in goede staat en hier kan weer worden gedacht aan een samenwerking met de speelgoedbank in Dronten.

Ook komt er ook een nauwe samenwerking tussen het CAC, de milieustraat en de mobiele milieustraat om zo een geheel te vormen en een grote stap te zetten met de transitie naar de milieustraat van de toekomst, waar restafval zo veel mogelijk wordt voorkomen en materialen zo veel mogelijk hoogwaardig worden hergebruikt.

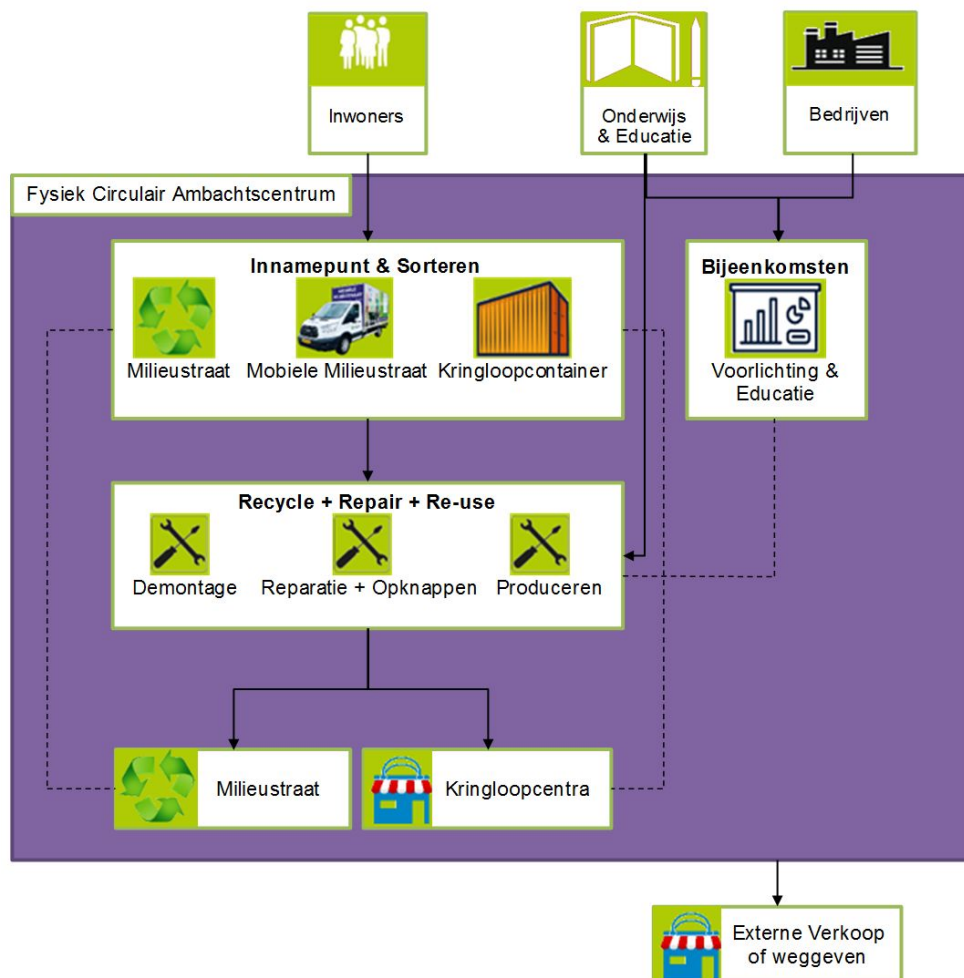
Op de milieustraat wordt ook voor een groot deel al gesorteerd en kunnen producten die al geschikt zijn voor de directe verkoop (na reinigen) direct naar de kringloopcentra gestuurd middels inname via de kringloopcontainer. Een andere vorm waar ook aan gedacht kan worden is het online aanbieden van spullen die bijvoorbeeld niet door kringloopcentra worden aangenomen. Dit kan meerdere redenen hebben, het kan zijn dat deze producten al veelvuldig aanwezig zijn op de locatie of dat de desbetreffende winkel deze producten niet in zijn assortiment heeft of wil hebben.

Daarnaast wordt onderzocht of er de mogelijkheid is rondleidingen en lessen te geven aan leerlingen van basisscholen. Dit heeft als doel om ze te bekend te maken met het hergebruik van goederen en de uitleg waarom dit belangrijk is. Tegelijkertijd kunnen de leerlingen zien wat er mogelijk is met secundaire grondstoffen of gebruikte apparaten en zo mogelijkerwijs hun perceptie veranderen ten aanzien van gebruikte goederen en of het altijd wel nodig is op nieuwe producten aan te schaffen.

Kortom: het Circulair Ambachtscentrum moet een broedplaats worden voor initiatieven om te komen tot een circulaire economie. Het is geen onderneming maar een faciliteit die door en voor inwoners en instellingen (kringloop, onderwijs, repaircafe) van de gemeente Dronten kan worden gebruikt.

Samengevat geeft figuur 1 een schematische weergave van hoe het CAC er naar verwachting in de opstartfase uit zal gaan zien. De voornaamste ingang van goederen is afkomstig van de inwoners van de gemeente Dronten en wordt ingenomen op de (mobiele) milieustraat en kringloopcontainer. Daarnaast is er ook nog een stroom vanuit de kringloopwinkel die naar het CAC wordt vervoerd. Deze materialen en spullen worden vervolgens gesorteerd, gedemonteerd, gerepareerd of opgeknapt op het CAC en daarnaast worden er ook nog nieuwe spullen gefabriceerd met de ingeleverde materialen waar mogelijk. Deze handelingen zullen in deze fase voornamelijk worden verricht vanuit Educatie & Onderwijs en meer specifiek het praktijkonderwijs vanuit Het Perron. Vervolgens worden de schone materiaalstromen weer aangeboden aan de milieustraat voor hoogwaardige verwerken en de gerepareerde, opgeknapte of gefabriceerde spullen die geschikt zijn voor verkoop aangeboden aan de kringloopwinkel. In het geval de kringloopwinkel deze spullen niet kan aanbieden worden deze op een externe methode aangeboden, bijvoorbeeld een marktplaats of wegegeven aan lokale initiatieven. Naast de werkzaamheden is er ook nog een educatief onderdeel van het CAC waar wordt beoogd om lessen en workshops te geven aan lokale basisscholen en ondernemers om deze te leren over afval scheiden en de mogelijkheden die er zijn op het gebied van reparatie en hergebruik.

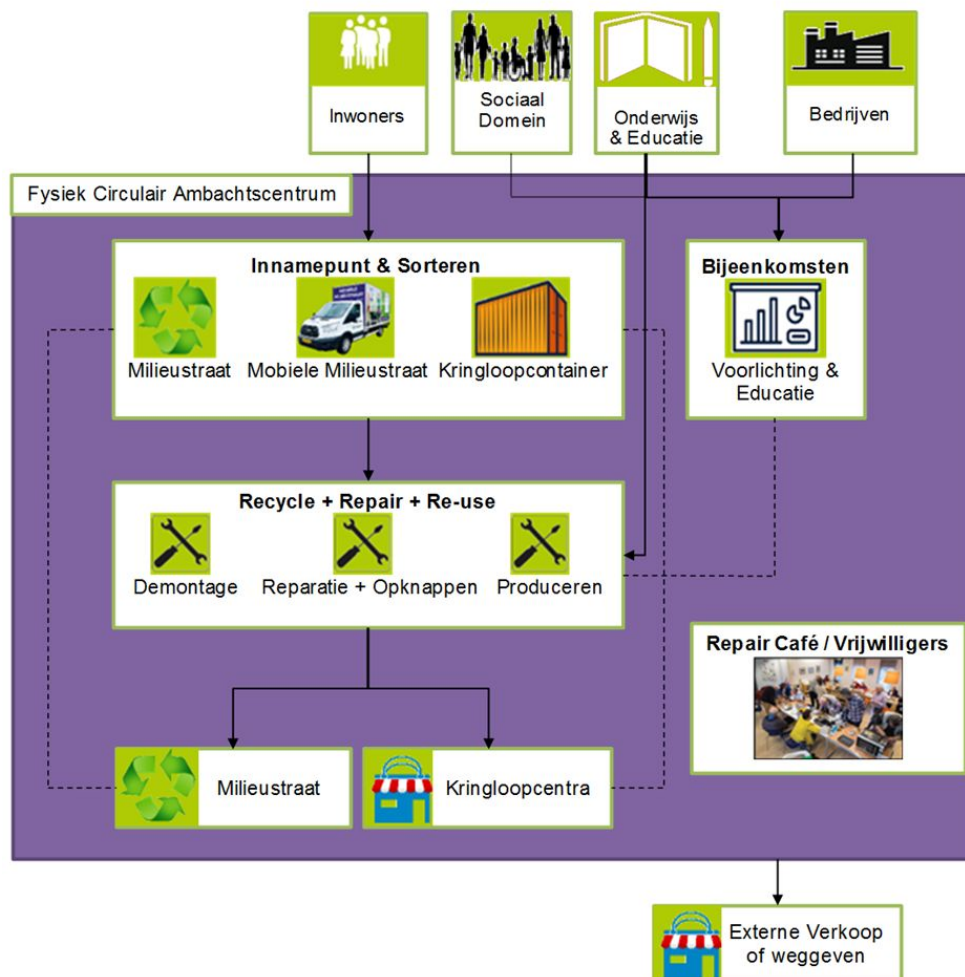
Figuur 1. Schematische constructie van het circulair ambachtscentrum

Daarnaast kan de keten van het circulair ambachtscentrum verder worden uitgebreid met bijvoorbeeld werkplekken voor dagbesteding, re-integratie, samenwerking met lokale ondernemers maar ook het

betrekken van vrijwilligers, bijvoorbeeld door een nieuw op te zetten repair café. Deze uitbreiding van het CAC wordt weergegeven in figuur 2.

Figuur 2. Mogelijke uitbreiding van het circulair ambachtscentrum

5. Doelstellingen en haalbaarheid

In dit hoofdstuk worden de verschillende doelstellingen die betrekking hebben op het circulair ambachtscentrum uiteengezet. Daarnaast wordt er ook gekeken naar de haalbaarheid van een CAC. Dit is van belang om zo te kunnen besluiten of er genoeg reden is om te starten met een CAC en zo ja, of het CAC wel echt doet waarvoor het is opgezet. De doelstellingen zijn ook een maatstaf om de effectiviteit van het CAC te monitoren, hetgeen tijdens de evaluatiefase wordt gebruikt om beslissingen te maken omtrent het CAC.

Het algemene doel is om een samenwerkingsnetwerk (broedplaats) op te stellen binnen de gemeente Dronten gericht op materiaal en producthergebruik. Dit Circulair Ambachtscentrum omvat meerdere doelen:

- **Educatie & Onderwijs** op het gebied van grondstoffenhergebruik en reparatie, bijvoorbeeld door voorlichting voor het basisonderwijs op het gebied van grondstoffenhergebruik en reparatie.
- **Milieu:** Verminderde belasting op het milieu door een vermindering van de hoeveelheid restafval, en verhoogde hoogwaardige recycling, producthergebruik en levensduur van producten.
- **Sociale waarde:** het aanbieden van werk- en leerplekken voor zowel het onderwijs en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en vrijwilligers.

- **Gedragsverandering:** het toegankelijker maken van reparatie en daarnaast het gebruik en de verkoop van gebruikte artikelen te bevorderen en normaliseren.

Omschrijving van het eindresultaat

Het is van belang na te gaan hoe we de eerdergenoemde doelstellingen willen meten. Zo kan er gedacht worden aan een puur gekwantificeerde methode waar meetbare gegevens de voornaamste methode zijn om resultaten te meten. Hier kan gedacht worden aan bijvoorbeeld een x aantal kilo's in reductie van restafval per inwoner binnen de gemeente Dronten. Een vermindering van de CO₂-uitstoot of een bepaald gewicht aan verwerkt materiaal/apparaten. Aangezien circulaire ambachtscentra nog in de kinderschoenen staan en het moeilijk is in te schatten waar, hoe en hoeveel impact deze circulaire ambachtscentra kunnen maken is het de verwachting dat het beter is om nog geen keuzes te baseren op gekwantificeerde doelstellingen. In plaats daarvan wordt er geacht dat het beter is om te kijken naar kwalitatieve doelstellingen die meer gericht zijn op het proces en wat er allemaal mogelijk is.

Dit zijn voornamelijk vraagstukken die tijdens de pilot beantwoordt dienen te worden. Hierbij zetten we een basis neer wat een vanzelfsprekendheid wordt voor huidige en toekomstige generaties. Dit door enerzijds hiervoor de fysieke infrastructuur mogelijk te maken en anderzijds een netwerk van samenwerkingen en afspraken te maken met partijen die betrokken zijn in de keten. Het eindresultaat betreft antwoorden op de vragen die onderzocht worden tijdens de pilotfase, zoals:

- Op welke wijze (welke organisatievorm, welke producten, materialen en duurzame inzetbaarheid van medewerkers) is samenwerking mogelijk met de kringloopbedrijven?
- Wat is daarbij de impact op bestaand beleid en bedrijfsvoering?
- Op welke wijze (welke organisatievorm, welke producten, materialen) is samenwerking mogelijk met het Perron voor praktijkonderwijs zodat repareren als vak wordt geborgd in het curriculum van leerlingen?
- Wat is daarbij de impact op bestaand beleid en bedrijfsvoering?
- Welke producten en op welke wijze kunnen deze activiteiten (reparatie, opknappen) het beste bijdragen aan dagbestedingsactiviteiten en werkbegeleidingsplekken?
- Op welke wijze kan een nog betere invulling gegeven worden aan de samenwerking met het hoger onderwijs?
- Hoe laten we de projecten uit het Grondstoffenbeleidsplan (mobiele milieustraat, kringloopcontainer en milieustraat) het beste aansluiten op het Circulair Ambachtscentrum Dronten?
- Hoe kunnen we het beste invulling geven (met welke partners en welke technische eisen) aan de ruimte op de milieustraat bedoeld als Repair café/reparatielocatie, tentoonstellingsruimte, educatieve locatie?
- Hoe kunnen we de inrichting van de milieustraat verder optimaliseren voor het meeste waarde behoud van producten en materialen?
- Op welke wijze (organisatievorm, locatie, producten en materialen) kunnen we invulling geven aan een (provinciaal) bouwmaterialen hub?
- Welke lokale en regionale afzetmogelijkheden zijn er nog meer dan voor de huidige 32 stromen die apart worden gehouden voor recycling en upcyclen?

Daarnaast kan er uit eerder onderzoek¹ een indicatie worden opgemaakt over welke producten veelvuldig binnen komen (aanbod) en naar welke producten de meeste vraag is. Fietsen en fietsaccessoires zijn een product waar zowel veel aanbod als vraag naar is en hier zijn naar verwachting dan ook kansen in voor het CAC. Speelgoed en meubels/huisraad zullen naar alle waarschijnlijkheid ook kansrijke stromen zijn. Ook interessant om te vermelden is dat de belangrijkste belemmering om 2^e- handsartikelen te kopen is, dat er de indruk is dat iets niet hygiënisch is, hetgeen het belang van het goed reinigen/schoonmaken van producten benadrukt. Een activiteit waar dan ook aandacht aan dient te worden besteed in het CAC. Naast de presentatie/hygiëne is de prijs ook een

¹ Onderzoek Natuur en Milieu Tilburg (2016) uit Werner et al., (2020) Onderzoek effecten circulaire ambachtscentra

belangrijke reden voor de consument, aangezien het CAC het voornemen heeft om middels kringloopcentra of gratis stromen haar producten aan te bieden wordt hier geen risico verwacht.

Haalbaarheidsrisico's

De haalbaarheid van het circulair ambachtscentrum is naast de samenwerking tussen de partners ook afhankelijk van een aantal andere factoren zoals de financiële en de juridische haalbaarheid van het project.

Onder financiële risico's kan gedacht worden aan;

Opstartkosten

Waaronder investeringskosten voor het (ver)bouwen van het ambachtscentrum, kosten voor het eventueel aanpassen van de milieustraat en daarnaast de beschikbaarheid van zowel tijd als budget om vooronderzoek te doen naar een CAC en partners te vinden.

Exploitatiekosten, variabele lasten

Naast de opstartkosten zijn er ook de exploitatiekosten en variabele kosten die gemaakt worden om het CAC draaiende te houden, deze kunnen bestaan uit o.a. personeelskosten, nutsvoorzieningen, verzekeringen en materiaalkosten. Deze kosten kunnen zodanig hoog worden dat kan worden besloten dat het niet langer rendabel is om een CAC open te houden of in een andere vorm verder te gaan.

Lage inkomsten

In het geval ervoor gekozen wordt dat een CAC kostendekkend moet zijn, bijvoorbeeld voor een kringloopwinkel of andere commerciële partij, maar dit kan ook de gemeente zijn, kunnen lage opbrengsten vanuit het CAC ervoor zorgen dat er een financieel verlies wordt gedraaid. Dit kan als gevolg hebben dat partijen uit het CAC stappen of dat het CAC in zijn geheel niet langer kan functioneren.

Juridisch

Juridisch zijn er ook een aantal haken en ogen die de haalbaarheid van een circulair ambachtscentrum in de weg kunnen zitten. Zo zijn er de volgende factoren waar rekening mee gehouden dient te worden;

Afvalrecht

Afval dat is afgegeven op een milieustraat krijgt de afvalstatus en wordt bedrijfsafval. Deze afvalstatus kan voorkomen worden als een gebruiker de intentie heeft om een product specifiek voor hergebruik af te geven en het daardoor niet ziet als afval. Daarnaast kan (voor)scheiding van producten voor hergebruik ervoor zorgen dat er sprake is van einde-afvalstatus. Een kringloopcontainer is een goed voorbeeld om afvalstatus te voorkomen, bezoekers van een milieustraat leveren dan namelijk bewust hun spullen of materialen in voor hergebruik in plaats van het weg te gooien. Afvalstatus en einde-afvalstatus blijft een grijsgebied, de verwachting is dat er een ondersteunend document wordt vrijgegeven door het ministerie van infrastructuur en waterstaat in de loop van 2024 om circulaire ambachtscentra te helpen met juridische vraagstukken.

Aanbestedingsrecht en Wet Markt en Overheid

De Wet Markt en Overheid geldt wanneer je als gemeente gaat deelnemen aan een markt. Dit geldt ook als er geen geld wordt gevraagd voor de transacties. Echter, volgens de richtlijnen van deze wet kan sterk gemaakt worden dat de economische activiteit die zich plaats vindt rondom het circulair ambachtscentrum in het algemeen belang dient en is in dit geval de Wet M en O niet van toepassing.

Bestemmingsplan/Omgevingswet

Dit is van toepassing als er bijvoorbeeld een nieuw circulair ambachtscentrum gebouwd gaat worden of de milieustraat anders wordt ingericht. Bij het CAC Dronten betreft het zowel een nieuwe inrichting van de milieustraat als een nieuw gebouw (op de milieustraat). Hiervan is het bestemmingsplan van de milieustraat afdoende voor het CAC, de activiteiten die op het CAC plaatsvinden zijn in lijn met die van het bestemmingsplan van de milieustraat.

Certificering

Bij de reparatie of demontage van elektrische apparatuur is het mogelijk dat er wetgeving van toepassing is. De kans is namelijk groot dat deze activiteiten onder Europese wetgeving vallen, specifiek de richtlijnen binnen (Europese norm) CENELEC in verband met schadelijke stoffen en zeldzame metalen. Dit is onder andere het geval wanneer elektrische apparaten worden gedemonteerd. Ook voor het gebruiken van de onderdelen voor een ander apparaat is certificering nodig. Deze certificering is gericht op het documenteren van alle grondstoffenstromen en waar deze terecht komen. Dit kan voor een kleine organisatie of kleinschalig project, zoals een CAC, een erg grote personele last opleveren op het gebied van administratie en daarnaast een aanzienlijke kostenpost voor het certificaat en jaarlijkse auditing. Een alternatief kan zijn om de elektrische apparatuur naar stichting OPEN te sturen, die in bezit is van de juiste certificering. Hier valt bijvoorbeeld ook Wecycle onder.

Transport

De vervoerder van het materiaal dat de afvalstatus heeft, moet zich laten registreren bij het NIWO. Dit is altijd het geval als een bedrijf afval naar een milieustraat brengt of afval vandaar verder vervoert.

“Uiteindelijk is besloten om vooral te dóén. De onzekerheden zijn nooit helemaal ondervangen, maar door te starten met een pilot, met modulaire en tijdelijke faciliteiten, wordt het afbreukrisico beperkt en kunnen de doelstellingen alsnog worden gerealiseerd.”

~Circulair Ambachtscentrum Goeree-Overflakkee

6. Begroting

In dit hoofdstuk wordt de begroting voor het CAC gepresenteerd. De begroting is gebaseerd op de startsituatie.

Kosten Circulair Ambachtscentrum Dronten

De kosten die samenhangen met de ontwikkeling van het circulair ambachtscentrum zijn onder te verdelen in:

- Eenmalige investeringskosten;
- Jaarlijkse exploitatielasten.

Er zijn geen structurele personele lasten gemoeid ten behoeve van de exploitatie van het CAC.

Investeringskosten:

Gebouw (2 ^e hands en in optie genomen)	€	15.000
Transport en plaatsingskosten	€	7.000
Hekwerken en Infrastructuur	€	20.000
Aansluiting nutsvoorzieningen	€	8.000
Fietsenstalling	€	5.000
Bouwkundige aanpassing gebouw	€	15.000
Gereedschappen /werkbanken	€	5.000
Kringloopcontainer	€	25.000
Start- en communicatiekosten	€	10.000
Onvoorzien /PM	€	10.000
Totaal:	€	120.000

Het voorstel is om deze kosten te dekken vanuit de bestemmingsreserve duurzaamheidsprojecten. Het CAC voldoet aan de doelstellingen en criteria van maatschappelijke duurzaamheidsinitiatieven die voor gebruikmaking van deze reserve zijn vastgesteld.

Exploitielasten (jaarlijks vanaf 2025)

Klein materiaal	€	3.000
Schoonmaak en onderhoud	€	4.000
Nutskosten en verzekeringen	€	3.000
Communicatiekosten	€	8.000
Onvoorzien / PM	€	4.000
Totaal:	€	22.000

Het voorstel is om deze kosten te verwerken in de begroting Afval en Reiniging (begrotingsjaar 2025).

Subsidie

De gemeente Dronten heeft in december 2022 een toekenning gekregen voor subsidie te gebruiken t/m 31 december 2024 ter hoogte van 50.000 (41.322,31 exclusief BTW). Deze specifieke uitkering betreft 50% cofinanciering en is te gebruiken voor voorbereidings- en uitvoeringskosten van het circulair ambachtscentrum, met uitzondering van kosten voor grondaankopen en een eventueel gebouw. Deze subsidie is en wordt gebruikt voor de inzet van o.a. trainees voor de fases tot dusverre aangaande de opzet van het CAC. Het nationaal programma is nu bezig met resultaten te verzamelen en te analyseren en de verwachting is dat er in 2025 een nieuwe subsidie beschikbaar komt.

1.

Bijlage: Situatietekening CAC

